

Pět let po tornádu: humanitární organizace a nadace pomohly na jižní Moravě nejméně za 1,3 miliardy korun

22.6.2026 - | Člověk v tísni

České humanitární organizace a nadace zveřejnily souhrnné výsledky dopadu pomoci po tornádu, které před pěti lety zasáhlo jižní Moravu. Na řešení dopadů pohromy podle vlastních údajů poskytly nejméně 1 312 513 046 Kč. Peníze se využily jak na bezprostřední humanitární a psychosociální pomoc a podporu rodin, tak na intervence v oblasti komunitního života a dlouhodobé zásahy při obnově veřejného prostoru. Řešila se také připravenost na další potenciální katastrofy. Díky koordinaci dobročinného sektoru, která byla v reakci na dopady tornáda bezprecedentní, se peníze vyplácely rychle a efektivně. Těsnou spoluprací, kterou si organizace vyzkoušely po tornádu, později zopakovaly i v koordinaci pomoci při povodních a v dalších krizích.

Počet humanitárních nevládních a soukromých organizací a nadací, které se angažovaly v souvislosti s touto nejzávažnější meteorologickou událostí v Evropě, čítá desítky. Proto bylo potřeba, alespoň u těch největších, nastavit společné koordinační postupy, sdílet informace a reagovat podle aktuálních potřeb lidí v jednotlivých obcích.

Díky tomu se podařilo předcházet duplicitám a zajistit, aby se pomoc dostala tam, kde byla skutečně potřeba. Spolupráce, navázaná při pomoci po tornádu, navíc uzavřením jednotlivých projektů neskončila.

Reagujeme nyní rychleji a efektivněji

Vzájemná spolupráce, sdílení zkušeností a informací, navázání sítě kontaktů a nastavení mechanismů koordinace našly uplatnění i při dalších krizových situacích v České republice a přispěly k tomu, že humanitární organizace dnes dokážou na mimořádné události reagovat rychleji, efektivněji a s větším důrazem na dlouhodobou podporu zasažených komunit.

Spolupráce na finančním rozdělování pomoci se opět aktivizovala předloňských povodních na Jesenicku a Opavsku.

Právě proto humanitární organizace upozorňují, že snižování státní podpory krizové a humanitární práce může tuto obtížně vybudovanou připravenost oslabit.

Pokud nebudou mít organizace prostředky na udržení zkušených týmů, školení dobrovolníků a koordinačních mechanismů, může být pomoc při dalších mimořádných událostech pomalejší, méně efektivní a pro zasažené lidi hůře dostupná.

„Humanitární organizace odvedly po tornádu obrovský kus práce. Pomáhaly lidem nejen v prvních hodinách po katastrofě, ale především zůstaly v regionu i roky poté. Podílely se tak na obnově domovů a návratu zasažených obcí a jejich obyvatel do běžného života. Chtěl bych jim za to poděkovat. Jejich spolupráce, profesionalita a schopnost rychle reagovat byly pro jižní Moravu nesmírně důležité,“ podotýká hejtman Jihomoravského kraje Jan Grolich.

Člověk v tísni

Člověk v tísni ukončil práci na jižní Moravě letos v květnu. Na pomoc tornádem poničenému regionu směřovalo přes 192 milionů korun, které vybral na sbírce SOS Morava (celkově 169 556 000 Kč) a v dalších přispěvcích: formou přímých darů (13 553 000 Kč) a zprostředkovaných voucherů IKEA (9 260 000 Kč).

„Na tornádu jsme si s ostatními organizacemi a složkami integrovaného záchranného systému vyzkoušeli úzkou koordinaci pomoci. Rozdělili jsme si jednotlivé obce, specializace nebo společně nastavili metodiky vyplácení podpory, aby byly napříč územím stejné,“ popisuje spolupráci Tomáš Urban z Člověka v tísni.

Organizace v prvních týdnech po katastrofě zajišťovala materiální pomoc. Podpořila obnovu bydlení ve víc než 600 domácnostech a každé z pěti nejvíce postižených obcí poskytla pět milionů korun na obnovu veřejného majetku. Pracovníci na místě poskytovali také psychologické, sociální a dluhové poradenství. Později podpořili obnovu drobného podnikání a živností.

Po dokončení hlavní fáze obnovy se Člověk v tísni zaměřil na dlouhodobou odolnost regionu. Podpořil výsadbu více než 23 tisíc stromů a keřů, vznik klimatických akčních plánů, obnovu krajiny a projekty zaměřené na zadržování vody a prevenci bleskových povodní.

„Převládajícím klimatickým trendem regionu je vysušování. Podpořili jsme proto v každé obci projekty na zadržování vody v krajině, obnovu zeleně a vznik klimatických akčních plánů či adaptačních strategií,“ říká Magdaléna Davis, vedoucí klimatických programů Člověka v tísni.

ADRA

Humanitární organizace ADRA v prvních dnech po katastrofě zjišťovala rozsah škod. Pomohli dobrovolníci a speciální aplikace vytvořená pro monitoring škod. Koordinovala dobrovolníky a řemeslníky podle poptávek domácností, provozovala infostánek a ve spolupráci s firmami dodávala materiál.

Věnovala se i psychosociální pomoci u zasažených. ADRA v prvních hodinách po tornádu vypsala veřejnou finanční sbírku, ve které se během roku vybralo 73,9 milionů korun. Finančně bylo přímo podpořeno celkem 250 zasažených domácností.

V roce 2023 na zadání organizace ADRA provedla společnost SocioFaktor evaluační výzkum, který vyhodnocoval dopady tornáda a efektivitu distribuce pomoci. Z výzkumu vyplynulo, že finanční pomoc využilo až 90 % lidí v zasažené oblasti a že kvalita života zasažených obyvatel se postupně zlepšovala, i když nedosáhla úrovně před katastrofou. Největší zlepšení bylo zaznamenáno v oblasti finanční situace. Kvalita okolí a vztahy v komunitě zůstaly výzvami.

„Událost pro nás byla průlomová v tom, že to bylo něco úplně jiného, než tu známe, a ta solidarita byla obrovská, vybrali jsme nadstandardně mnoho peněz a ukázalo nám to, že klíč k úspěchu je ve spolupráci. Ráda bych zdůraznila, že když chce veřejnost rychle pomoci, je nejefektivnější formou přispět finančně přes nějakou organizaci, která v místě působí. Ty totiž dobře ví, jaká je aktuální potřeba a snaží se finance rozdělit co nejspravedlivěji,“ hodnotí Jitka Molatová, vedoucí DC ADRA Břeclav, která v Moravské Nové Vsi působila několik měsíců.

Český červený kříž

Český červený kříž se do pomoci po tornádu na jižní Moravě zapojil bezprostředně po katastrofě a podílel se na humanitární podpoře přímo v zasažených obcích. Kromě okamžité reakce zahrnující

zdravotnickou pomoc, psychosociální podporu nebo třeba i mobilní veterinární ošetrovnu se následně věnoval i řešení dlouhodobějších dopadů mimořádné události. Na pomoc zasaženým regionům bylo vybráno prostřednictvím Fondu humanity celkem 120,5 milionů Kč.

Prostřednictvím Fondu humanity ČČK podpořil mimo jiné projekt demolice, z něhož šlo 42,8 milionů korun na podporu domácností, jejichž domy musely být zcela nebo zčásti zbourány. Příspěvek ve výši 250 tisíc korun na domácnost získalo celkem 170 rodin.

Další pomoc směřovala prostřednictvím projektu střecha, určeného lidem s vážně poškozenými střechami. Celkem 1 013 domácností obdrželo podporu ve výši 54,8 milionu korun. Součástí pomoci byly také příspěvky na odborné posudky potřebné pro čerpání státní podpory při obnově bydlení. V rámci projektu Posudek rozdělil ČČK pomoc ve výši šest milionů Kč celkem 1 206 domácnostem.

Na obnovu obecní infrastruktury, kterou nelze krýt z jiných zdrojů, získaly obce Hodonín, Hrušky, Lužice, Mikulčice, Moravská Nová Ves a Stebno sedm milionů korun.

„Tornádo potvrdilo, že účinná pomoc není jen otázkou prvních hodin a dnů po katastrofě. Stejně důležitá je schopnost zůstat v území i v dalších fázích obnovy, reagovat na proměňující se potřeby zasažených a spolupracovat s ostatními organizacemi. Právě tato zkušenost posílila připravenost celého humanitárního sektoru na další mimořádné události,“ uvádí Iva Jelínková, velitelka Ústředního krizového týmu ČČK.

Diecézní charita Brno

Po ničivém tornádu, které před pěti lety zničilo stovky domů v pěti obcích na jihu Moravy, byla Diecézní charita Brno na místě od prvních okamžiků a její pracovníci působili v zasažených obcích až do konce roku 2022.

Charita okamžitě vyhlásila sbírku na pomoc zasaženým a její pracovníci ihned vyrazili do terénu pomáhat. Do rekordní sbírky dárci přispěli 363 609 577 korun. Charita vyplatila 313 224 609 Kč konkrétním domácnostem, se kterými uzavřela 2 997 darovacích smluv.

Diecézní charita Brno byla mezi prvními, kdo po živelné katastrofě na jižní Moravě reagoval. Pracovníci odklízeli trosky zničených domů, poskytovali psychologickou podporu nebo pomáhali koordinovat dobrovolnické práce.

Po zajištění akutní pomoci lidem zasaženým tornádem se začali soustředit na pomoc dlouhodobou. Prováděli šetření v domácnostech, organizovali podpisy smluv či poskytovali lidem informace. Pravidelně zasedala tornádová komise, která na základě šetření rozdělovala peníze ze sbírky konkrétním lidem na konkrétní potřeby.

„Je dobře, že se nevyplatily všechny finance hned na začátku. Průběžně jsme prováděli další došetřování a objevovali se lidé, kteří zpočátku měli obavy o finanční pomoc žádat,“ uvedl Miroslav Doležel, vedoucí Týmu pro mimořádné události Diecézní charity Brno.

Zbývající finance ze sbírky byly uloženy do Fondu pro budoucí mimořádné události. Peníze z fondu mohou být určeny obětem dalších nenadálých událostí, krizových situací, hromadných neštěstí, živelných katastrof a podobných neštěstí. Umožní tak okamžitou reakci například pro rychlé zajištění nejnutnějších materiálních potřeb. Část peněz byla použita na pomoc při povodních na podzim 2024.

Nadace VIA

Nadace Via vyhlásila sbírku na platformě Darujme.cz, ve které se sešlo víc než 248 milionů korun.

Přes 78 % zamířilo na okamžitou pomoc obcím, rodinám a firmám. Tornádo ale nepůsobilo jen přímé škody na domech, obecním majetku nebo místním podnikatelům.

Na mnoha místech narušilo také fungování obcí, sousedské vztahy a místa pro setkávání nebo zeleň, která chrání krajinu. Pomoc Nadace Via proto pokračovala v dalších měsících a letech. Naše podpora se zaměřila na systematickou obnovu a v zasažených obcích podpořila další desítky projektů: od obnovy hřišť a kluboven přes společnou výsadbu zeleně až po práci s vodou v krajině. Stavěli jsme na tom, co v místě fungovalo, a pomáhali lidem znovu zažít, že věci kolem sebe mohou sami ovlivnit a zlepšit.

Další podrobnosti naleznete na stránkách Nadace Via.

Nadační fond Českého rozhlasu

Nadační fond Českého rozhlasu společně s Radiožurnálem otevřely charitativní projekt s názvem „Pomáhejte s námi Moravě“ na pomoc lidem v oblastech zasažených tornádem 24. června 2021.

Pomoc zahrnovala finanční sbírku a speciální web pro párování potřebných a dárců. Lidé, kteří v té době potřebovali krátkodobé i dlouhodobé ubytování, materiální pomoc, techniku či lidskou sílu, zde mohli své přání, resp. potřebu, zapsat a dárci mohli konkrétním lidem a rodinám pomoci napřímo.

„Inspirace pro vznik speciálního webu vznikla po vzoru našeho úspěšného projektu Ježíškova vnoučata, který dlouhodobě ukazuje, jak silnou roli může hrát lidská solidarita. Vytvořili jsme prostor, kde mohli lidé pomáhat napřímo a s jistotou, že jejich podpora měla okamžitý a konkrétní dopad,“ říká ředitel Nadačního fondu Českého rozhlasu Jiří Váňa.

Sbírka Pomáhejte Moravě celkem vynesla 21 588 000 korun. Finanční prostředky dostali lidé přímo postižení přírodní katastrofou a neziskové organizace, které zajišťovaly bezprostředně po události i ve střednědobém horizontu psychosociální pomoc lidem z postižených obcí, terénním pracovníkům, kteří v obcích zasahovali, učitelům ze škol, kam se děti po traumatickému zážitku vracely.

„Tornádo na jižní Moravě ukázalo obrovskou sílu lidské solidarity. Přestože šlo o jednu z nejsmutnějších událostí posledních let, právě spojení neziskových organizací, samospráv, dobrovolníků a tisíců dárců přineslo lidem naději v době, kdy ji nejvíce potřebovali. Byla to jasná ukázka toho, že když spojíme síly a pomáháme společně, může mít naše pomoc skutečně mimořádný dopad,“ uvádí ředitel Nadačního fondu Českého rozhlasu Jiří Váňa.

Donio

Na Donio vzniklo a bylo ověřeno celkem 258 sbírek s celkovým výtěžkem 85 510 830 Kč. Pomoc směřovala do konkrétních rodin Mackovým, Procházkovým, Maradovým a desítkám dalších, dále na opravu lezecké stěny nebo jiných sportovišť neziskových organizací nebo na obnovu kostela. Firmy pomáhali svým zaměstnancům.

Jak na svou sbírku s odstupem času vzpomínají Petr a Věra Maradovi?

„Celá doba byla velmi hektická a psychicky náročná. Zkusím tedy vypíchnout to hlavní.“

Sbírka od Donia přišla stejně jako tornádo nečekaně, jako ‚blesk z čistého nebe‘. Přišla ve chvíli, kdy jsme sčítali škody a v podstatě nevěděli, jak začít s opravami. Připojení na elektrickou síť bylo šest týdnů nemožné, tak o nějakém průběžném sledování přibývajících částky nemůže být ani řeč. Postupem času přibývaly elektrické centrály, připojení k internetu a manželka Věroslava mě informovala o vybrané částce, což způsobilo pozitivní šok, dle něhož jsme učinili s celou rodinou, včetně maminky,

kteřá řije s manřelem v prvním patře rozhodnutí, ře nebude řádat o státní přispěvek na opravu domu.

Vybraná částka a rychlost výběru působila jako dopink a dala nám naději nejen finanční, ale hlavně psychickou, ře v tom nejsme sami. Dala nám jistotu oprav, abychom je mohli udělat pořádně.

S odstupem času bych asi nejvíce vyzdvihnul tu rychlost pomoci a přinesenou naději, kteřá v rozhodujících chvílích byla motorem oprav. Jsme mladí lidé, kteří v daný moment museli zabrat nejen fyzicky, ale i mentálně. Žijeme v nějaké komunitě i v ulici, kde je spousta seniorů, kteří plakali, byli zlomení a bez nás mladých obecně by to nezvládli. Pro mě osobně to byl i závazek, ře musíme celou situaci zvládnout a pomoci i jiným ‚cizím‘, když jiní a ‚cizí‘ pomohli nám. Tělo vydrží spousta fyzické námahy, ale hlava musí být v pořádku a díky sbírce Donia byla!“

Nadace Karel Komárek Family Foundation

Nadace Karel Komárek Family Foundation vyčlenila na pomoc lidem po tornádu částku 150 milionů korun. V prvním půlroce vyplatila 233 domácnostem celkem 35 milionů korun.

Zbývajících 115 milionů zamířilo na dlouhodobou obnově rozsáhlého území Bařantnice v Hodoníně. Nadační podpora přinesla další významné finanční impulzy pro město. To pracovalo nebo pracuje na 24 projektech v celkové hodnotě 788 milionů korun.

“Koordinace s dalšími nevládními organizacemi a nadacemi bezprostředně po tornádu sehrála zásadní roli pro naši práci. Díky úzkému kontaktu s kolegy, kteří byli přímo v terénu, jsme se mohli lépe rozhodovat, kam směřovat finanční prostředky, a zvyšovali tak dopad nadační podpory. V Hodoníně nadále zůstáváme nejméně do konce roku 2030,” popisuje ředitel Nadace Karel Komárek Family Foundation Luboš Veselý a dodává, ře nadace využila spolupráci i při předloňských povodních.

Pomoc dalších organizací

Výše uvedené organizace nejsou jediné, které se v pomoci po tornádu angařovaly. Diakonie ČCE vyplatila lidem z obci Hrušky částku 23 milionů korun, další 2,5 milionu korun se využilo na revitalizaci veřejného prostoru v Hruškách.

Ve sbírce zaměstnanců Skupiny ČEZ se vybralo 2,7 milionu korun. Nadace ČEZ tuto částku zdvojnásobila a do zasařených obcí poslala přes 5,5 milionu korun. Peníze pomohly s úhradou nákladů, na které se nevztahovala pojistná plnění. Po události přitom Nadace ČEZ uvolnila krizovou pomoc ve výši 10 milionů korun. Celkem tak ČEZ lidem na Břeclavsku a Hodonínsku pomohl sumou 15,5 milionu korun.

Nadační fond pomoci, dárcovská platforma Znesnáze21, vybral 16 404 639 Kč, podpořil 60 domácností a institucí zasařených tornádem. Nadace spojila své síly s dalšími subjekty, které se do pomoci aktivně zapojily, aby finanční pomoc byla rychlá, efektivní a adresná.

<https://www.clovekvtisni.cz/pet-let-po-tornadu-humanitarni-organizace-a-nadace-pomohly-na-jizni-morave-nejmene-za-1-3-miliardy-korun-13579gp>